

fogadni. A második feltétele a miniszternek, hogy tíz esztendőn keresztül nem a város, hanem az alakítandó színészetet pártoló egyesület fogja a helyi engedélyt adni a színkörre pályázó igazgatóknak és hogy ezen tíz esztendő alatt az aréna bérfizetés nélkül ingyen adandó minden társulatnak. Leírhatatlan az az öröm, amit a különben szintén örömtől ragyogó Bezerédj szavai bennünk keltettek. *Ennyit* — ami *mindent* jelentett — nem mertünk remélni. A kételkedő Krecsányi valósággal megbűvölve hallgatta Bezerédjt, aki igazán olyan *megértő* embernek bizonyult, mint senki se előtte, se utána, aki színiügyeket intézett a minisztériumban. A magyar színészet megérdemelt kegyelettel őrizheti szép emlékét! Mert az emlékirat és ez az audiencia nemcsak a gyulai színkör létesíthetését hozta meg, hanem — joggal mondhatom — *korszakalkotó jelentőségűvé vált egész Nagymagyarország vidéki színészetére*. A gyulai precedensen elindulólag ugyanis harmincon felüli városban épültek azután arénák, állami segéllyel. Hogy többet ne említsek: Baján, Veszprémben, Orosházán, Kaposvárott, Makón, Szentesen. A belügyminisztérium azoknak a városoknak is, ahol téli közsínházat terveztek, maga hívta fel figyelmüket a gyulai arénára. S az ország minden részéből esztendőnkön át jöttek deputációk Gyulára, annak megismerésére, az aréna tervei pedig állandóan vándorúton voltak. Téli közsínházak létesítési tervei mindenütt lanyhultak. Hogy a vidéki színészet 1901-től 1914-ig, a világháború kitöréséig fellendült, abban döntő része volt annak, hogy a gyulai mintájára megfelelő arénák jutottak rendelkezésére s megkönnyítették a társulatok nyári egzisztenciáját. A belügyminisztériumból lejöve, a mindig peszsimizmusra hajló Krecsányi ugyan azt mondta, hogy Bezerédj szavai után is csak akkor hiszi el az államsegélyt, ha az írásban is meglesz, de még se küldte el díszletmesterét a deszkaállomány összeeskabálására, hanem várakozó álláspontra helyezkedett. Nem kellett soká várnia. Az ügy az első minisztertanácson szerencsésen keresztülment és néhány napra írásban is megvalósult Bezerédj ígérete. Az *Erkel Ferenc-aréna* — a város halhatatlan emlékéü nagy fia tiszteletére neveztük

így el — június végére teljesen elkészült és Gyula városa a maga költségén készítette el benne a villanyvilágítást és világítás címen 600 aranykorona (ma 800 pengő) évi szubvenciót szavazott meg az ingyenes színkör használatára mellé. Hanem azt kikötöttem, hogy a színpadot, zsinórpadlást, süllyesztőt, a mi költségünkön bár, de Krecsányinak magának kell megcsináltatni. Ha jó lesz a színpad, az ő érdeme, ha nem jó, akkor az ő bűne s nem fog sem ő, sem igazgató-utódai vádaskodhatni, hogy, mint rendszeren szokott, nem színházi szakember készítette a színpadot és ami a legfontosabb benne: a zsinórpadlást. Czigler díszletmester az aréna építési ideje alatt, mely csak 6 hétig tartott, állandóan Gyulán volt. Ő vezette a műszaki munkálatot. Gróh vállalkozóval együttesen csináltak is olyan arénát, amely, ha nem is külső díszét, hanem nagyságát, célszerűségét, használhatóságát illetőleg ma is páratlan az egész országban. Ennek bizonyítására csak annyit jegyzek meg, hogy *Zilahy* Gyula, a következő nyári saison alatt, négy este egymás után (zsufolt házak előtt) öt perccel rövidebb idő alatt tudta a tatai világhírűvé vált díszletekkel az »Ember tragédiájá«-t lejátsszani, mint az aradi színházban. Krecsányi a gyulai aréna építési idejére Fiumébe, onnan Triesztbe vitte társulatát és csak július elején nyitotta meg a »Hunyadi László« operával az új arénát. Óriási társulata mellett megkereste teljes nyári rezsijét. Saisonja erkölcsileg és anyagilag éppen oly kitűnően sikerült, mint 1885-ben. Ezt élte fogytáig, mint legkedvesebb két nyári saisonját, említette. Mert többet nem jött Gyulára. Temesvár után tudvalevőleg nyaranta mindig a budai arénában játszott azután. Utána *Zilahy* aradi, majd évek hosszú során át *Somogyi* Károly, majd az ő halálával *Erdélyi* Miklós nagyváradi, utánuk özv. *Makó* Lajosné, illetőleg *Almássy* Endre szegedi, néhány év óta pedig *Sebestyén* Mihály miskolci színigazgató társulata játszanak benne.

(*Khón Dávid.*)

Erkel Gaby, énekesnő, sz. 1903. jún. 6-án, *Velencén* (Fehérm.). Tanulmányai elvégzése után Rákosi Szidi iskolájában képezte ki magát színésznővé. Előbb a Blaha